Contributed by Herman Michiel
maandag, 07 januari 2013 - Last Updated maandag, 07 januari 2013

7 januari 2013 – Regeringen laten zich voor hun beleidsopties bijstaan door economische experten in hun eigen kabinetten, op universiteiten of bij internationale organisaties als de OESO, de Wereldbank, het IMF of een of andere patronale denktank. Uitspraken van deze experten gaan meestal door voor de “stem van de wetenschap”, want ze gebruiken modellen, formules en methodes die doen denken aan engineeringbureaus of zelfs aan een fysicalaboratorium. Het moeten bv. toch enorm knappe bollen zijn die berekenden dat in België de totale sociale uitgaven in 2060 31,3 % van het BBP zullen bedragen, tegenover 25,3 % vandaag. Waaw, een economische voorspelling over een halve eeuw! Natuurlijk is dat zeer nuttig, want het verantwoordt nu reeds zware ingrepen in de pensioenen te doen!

Hoe misplaatst dergelijke zwendel met cijfers is, blijkt vandaag weer eens uit een publicatie van twee top-economisten van het Internationaal Muntfonds (IMF), Olivier Blanchard en Daniel Leigh. Ze komen nu tot de bevinding dat vermindering in de overheidsuitgaven veel ernstiger gevolgen heeft voor de economische activiteit (en bijgevolg voor de werkloosheid, de belastingsinkomsten enz.) dan totnogtoe aangenomen bij voorspellingen die zij en anderen deden. Concreet gaat het over de begrotingsmultiplicator (fiscal multiplier) die aangeeft met hoeveel procent de waarde van de economische productie (het BBP) daalt als men het overheidstekort (deficit) met één procent vermindert. Het IMF en andere economische voorspellers gingen totnogtoe uit van een multiplicator van rond de 0.50; dit moest voor tamelijk geruststellend doorgaan voor de promotoren van het Europees soberheidsbeleid (waaronder het IMF, dat samen met de Europese Commissie en de Europese Centrale Bank als Trojka optreedt tegen Griekenland, Portugal, Ierland…). Immers, een besnoeiing van bv. 2 miljard € in de begroting zal volgens de voorspelling “slechts” voor een vermindering van 1 miljard € van het BBP zorgen.

De IMF-economisten komen nu tot de bevinding dat deze multiplicator heel wat groter is, “eerder 0.90 à 1.70”. Als de multiplicator 1.70 is, zal een besnoeiing in de begroting van 2 miljard niet een vermindering van het BBP met 1 miljard, maar met 3.4 miljard voor gevolg hebben… De onderzoekers hadden hun vermoeden reeds in oktober 2012 geuit, nu hebben ze er een diepgaand onderzoek aan gewijd, en zien ze wat de Grieken en Portugezen al lang wisten: het is véél erger dan de orakels van het IMF beweren.

Het zou overdreven zijn te stellen dat “een rekenfoutje miserie betekende voor miljoenen mensen”; met of zonder “begrotingsmultiplicator=0.50” zou de Europese Unie haar soberheidsbeleid opgelegd hebben. Modellen met een wetenschappelijke allure vergemakkelijken alleen de taak van de politici die het beleid uitvoeren, want “tegen de economische wetenschap ingaan zou al even dwaas zijn als tegen de wetten van de fysica ingaan”. We moeten eigenlijk onze hoed afnemen voor het mea culpa van Blanchard en Leigh, een fout bekennen is nooit gemakkelijk. Maar mogen we een kleine voorspelling riskeren? De kans dat de Europese Unie haar mea culpa slaat voor haar misdadig beleid ligt tussen de nul en de één procent.

Dit artikel verscheen oorspronkelijk op Ander Europa